MODIWL 1A RHAN D: FFEITHLEN I FYFYRWYR - Y PRIF FRIDIAU CIG EIDION

Brîd	Nodweddion	Pwysau Aeddfed Buwch	Pwysau Aeddfed Tarw	Tarddiad	Pwrpas
Aberdeen Angus	• Lliw du neu goch • Datblygwyd yn yr Alban o wartheg cynhenid o Swydd Aberdeen a Swydd Angus • Digyrn yn naturiol • Brîd poblogaidd yn yr U.D.A	600-900kg	900-1100kg	Yr Alban	Gwryw terfynol
Beefalo	• Croesiad ffrwythlon rhwng gwartheg domestig (*Bos taurus*)a Bison yr Amerig (*Bison bison*)yw'r Beefalo. Pwrpas y croesiad yw cyfuno rhinweddau'r Bison – cig sydd a llai o fraster a cholesterol, y gallu i wrthsefyll oerfel, a'r gallu i loia yn ddidrafferth, gyda rhinweddau gwartheg domestig – natur tawel a thyfiant uwch. I'w alw'n Beefalo rhaid fod y croesiad yn 5/8 rhan (37.5%) Bison, os yw'n uwch yna fe'i elwir yn hybrid bison.	newidiol	newidiol	UDA	Cig Eidion

Brîd	Nodweddion	Pwysau Aeddfed Buwch	Pwysau Aeddfed Tarw	Tarddiad	Pwrpas
British Belgian Blues	• Lliw yn amrywio o wyn i ddu • Corff mawr hir, â chyhyrau dwbl yn y chwarter-ôl • Cynnyrch cig uchel, gwerthadwy • Problem gynyddol o gamesgoriad gyda'r brîd	800kg	1300kg	Gwlad Belg	Gwryw terfynol
British Blonde	• Lliw melynwyn • Lloia'n ddidrafferth • Cyfraddau twf uchel • Lliw gwenith di-dor • Cyfnod cyfebru estynedig	600 kg	700-1100kg	Ffrainc	Gwryw terfynol
Charolais	• Lliw gwyn hufennog i liw gwenith • Y brîd gwartheg cyfandirol cyntaf i gael eu cyflwyno i Brydain Fawr • Mewnforion teirw i ddechrau gan gynhyrchwyr llaeth oedd eisiau gwella cydffurfiad eu lloi gyda tharw'r brîd • Cynnydd mewn pwysau byw dyddiol yn uchel, a chydymffurfiad gwell.	600-900kg	900-1100kg	Ffrainc	Gwryw terfynol a tharw ar gyfer gwartheg sugno ¾ cyfandirol.
Galloway	• Brîd buwch sugno wydn • Addas ar gyfer systemau mewnbwn isel • Gwartheg hirhoedlog	400 – 600kg	800 - 950 kg	Yr Alban	Brîd gwartheg sugno cynhenid

Brîd	Nodweddion	Pwysau Aeddfed Buwch	Pwysau Aeddfed Tarw	Tarddiad	Pwrpas
Hereford	• Wyneb gwyn a blewyn coch • Natur dawel • Prif frîd gwryw terfynol cyn dechrau mewnforio bridiau cyfandirol.	700 – 800kg	1200 – 1500kg	Henffordd	Gwryw terfynol
Limousin	• Lliw melyn-euraidd • Cynhyrchu cig eidion coch yn amrediad y pwysau canolig • Pwysau geni ysgafnach na llawer o fridiau cyfandirol, ond pwysau diddyfnu a chyhyredd uwch • Cyfnod cyfebru estynedig	650 kg	1000 kg	Ffrainc	Gwryw terfynol a tharw ar gyfer gwartheg sugno ¾ cyfandirol
Lincoln Red	• Di-gyrn â blewyn coch • Brîd pwrpas deuol yn wreiddiol.	500 – 700kg	900-1000 kg	Swydd Lincoln	Brîd buwch sugno
Saler	• Corniog, lliw coch • Gwytnwch y brîd oherwydd côt dew ar gyfer y gaeaf	650-850kg	1000-1200kg	Auvergne, Ffrainc	Buwch sugno
Simmental	• Lliw coch-euraidd / gwyn • Gallu mamol • Aeddfedu'n fuan • Hirhoedlog • Cyfraddau tyfu uchel	600 to 900 kg	1100 to 1400 kg	Swistir	Gwryw terfynol a tharw buwch sugno

Brîd	Nodweddion	Pwysau Aeddfed Buwch	Pwysau Aeddfed Tarw	Tarddiad	Pwrpas
South Devon	• Natur dawel • Rhinweddau mamol • Lliw coch canolig golau	600 – 800kg	1,200 to 1,500 kg	Dyfnaint	Gwryw terfynol a tharw buwch sugno
Stabiliser	• Lliw brown – coch • Croesiad sy'n cadw lefelau uchel o ymnerth croesiad i gynyddu ffrwythlondeb ac ymnerth llo • Atgenhedlu fel brîd pur • Natur dawel.	650kg	1200kg	UDA/Canada	Brîd Buwch Sugno
Wagyu	• Brîd o wartheg sy'n cael ei ddefnyddio i gynhyrchu cig eidion *Kobe* sy'n adnabyddus am ei flas, ei freuder a'i wead marmor brasterog.	560 kg	940 kg	Siapan	Cynhyrchu cig
Gwartheg Duon Cymreig	• Brid gwartheg traddodiadol Cymru sydd yn ddu mewn lliw. Yn fuwch sugno gwydn yn bennaf yn yr Ardaloedd Llai Ffafriol ac yn tarddu o'r stoc gwydn a ddeuol bwrpas. Greddfau mamol cryf a'r gallu i fagu llo ar borthiant gwael.	650-850kg	1000-1200kg	Cymru	Buwch sugno gynhenid

Brîd	Nodweddion	Pwysau Aeddfed Buwch	Pwysau Aeddfed Tarw	Tarddiad	Pwrpas
Zebu	• Gwartheg cefngrwm wedi addasu ar gyfer tymheredd uchel gwledydd trofannol • Bridiau Affricanaidd ac Asiaidd • Rhywogaeth *Bos primigenius*	newidiol	newidiol	Asia	Cynhyrchu bwyd

NODWEDDION CYFFREDINOL

- Mae gan y bridiau trymach gynnydd pwysau byw uwch, ond mae ganddyn nhw hefyd fwy o achosion o gamesgoriad (problem wrth loia) a chyfradd uwch o farwolaethau lloi o'u cymharu â bridiau llai
- Mae gan fridiau cyfandirol gyfnodau cyfebru ychydig yn hwy na bridiau Prydeinig cynhenid
- Mae gan loi cyfandirol bwysau geni uwch
- Mae gan y bridiau sy'n tyfu'n gynt, bwysau llo byw uwch ar 200 a 400 diwrnod
- Bydd y bridiau traddodiadol Prydeinig yn tueddu i aeddfedu yn gynt a gorffen a'r pwysau byw is.

Cymdeithasau Bridio
Aberdeen Angus Cattle Society Ffôn: 01738 622 477
www.aberdeen-angus.co.uk e-bost: info@aberdeen-angus.co.uk

British Blonde Society Ffôn: 024 76419058
www.britishblondesociety.co. e-bost: secretary@britishblondesociety.co.uk

British Belgian Blue Cattle Society Ffôn: 01768 88775
www.belgianblue.co.uk e-bost: info@belgianblue.co.uk

British Charolais Cattle Society Ffôn: 02476 697222
www.charolais.co.uk <http://www.charolais.co.uk> e-bost: charolais@charolais.co.uk

Hereford Cattle Society Ffôn: 01432 272057
www.herefordcattle.org e-bost: postroom@herefordcattle.org

British Limousin Cattle Society Ffôn: 02476 696500
www.limousin.co.uk e-bost: info@limousin.co.uk

British Simmental Cattle Society Ffôn: 02476 696513
www.britishsimmental.co.uk e-bost: information@britishsimmental.co.uk

South Devon Herd Book Society Ffôn: 01392 447 494
www.sdhbs.org.uk e-bost: info@sdhbs.org.uk

Welsh Black Cattle Society Ffôn: 01286 672391
www.welshblackcattlesociety.org e-bost: welshblack@btclick.com

Devon Cattle Breeders Society Ffôn: 01837 810845

http://www.redrubydevon.co.uk/

Galloway Cattle Society Ffôn: 01556 502753
http://www.gallowaycattlesociety.co.uk/

Lincoln Red Cattle Society Ffôn: 01522 511395
http://www.lincolnredcattlesociety.co.uk/

Red Poll Cattle Society Ffôn: 01728 747230
http://www.redpoll.org/

Salers Cattle Society Ffôn: 01948 667223
http://www.salers-cattle-society.co.uk/

Beef Improvement Group – Stabiliser Ffôn: 01759 368213
http://www.bigbeef.co.uk/

Sussex Cattle Society Ffôn: 01580 880105
http://www.sussexcattlesociety.org.uk/

Cyfeiriadau

Oklahoma State University Breeds of Livestock http://www.ansi.okstate.edu/breeds/cattle/

The Dairy Site http://www.thedairysite.com/Breeds/

Beef in Japan by Prof. John W. Longworth, University of Queensland Press, 1983